

การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

รศ.ดร. กิ่งฟ้า สินธุวงษ์¹

การเรียนรู้กับการสอนเช่นเดียวกับกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต้องมีการประเมิน อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทุกมิติ และเป็นไปตามสภาพจริง เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมายอย่างไร ต้องมีการแก้ไข ปรับปรุงอย่างไร บทความนี้กล่าวถึงหลักการ วิธีการ แนวคิด และตัวอย่างของเครื่องมือประเมินการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการประเมินการเรียนรู้

ในที่นี้เราอาจให้ความหมายของ Assessment ว่าเป็นการประเมินความก้าวหน้า การเรียนรู้เพราะ Assessment ประกอบด้วยวิธีการที่หลากหลายมีทั้งง่าย ๆ จนถึงวิธีการที่ซับซ้อน เพื่อให้เรามีความรู้ ความเข้าใจที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งมีความหมายคล้ายกับที่ แองเจโล (Angelo. 1991 : nd) เสนอไว้ดังนี้

“วิธีง่าย ๆ ที่ผู้สอนใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เริ่มแรกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับการเรียนรู้และการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอข้อมูลที่ทำให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนสามารถนำไปใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนและคุณภาพของการเรียนรู้”

ถ้ายอมรับคำจำกัดความข้างต้นของการประเมิน แสดงว่าวิธีประเมินอาจจะเป็นแบบง่าย ๆ ที่ได้แก่การสังเกต การพูดคุยสนทนา ไปจนถึงวิธีการซับซ้อนที่ใช้ข้อสอบมาตรฐานหลายฉบับวัดความสามารถของผู้เรียน แนวคิดของความหมายนี้ต้องการจะสื่อให้ผู้สอนเข้าใจว่าความรู้ความสามารถของผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาทำให้ผู้สอนต้องคำนึงถึงการประเมินความสามารถของผู้เรียน โดยการเปรียบเทียบความสามารถในแต่ละช่วงเวลาที่ผ่านไป ด้วย การประเมินอาจนำไปใช้ในการตัดสินใจให้เกรด การแสดงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ การจัดกลุ่มผู้เรียน การบ่งชี้ความต้องการในการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดการบริหารหลักสูตรและการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

คำศัพท์ที่ใช้ในการประเมินนอกจาก Assessment ได้แก่ Evaluation มีความหมายที่เป็นการตัดสินให้ค่ากับผลที่ได้จากการประเมิน มีจุดมุ่งหมายเพื่อบ่งชี้คุณภาพของความสามารถหรือการปฏิบัติแสดงจากชิ้นงานหรือผลงานรวมกันทั้งหมดของผู้เรียนตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดไว้ ในมาตรฐานของเรื่องนั้น ๆ โดยใช้เครื่องมือวัดและวิธีการที่จะช่วยกำกับการการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาจากผลการประเมินและการสะท้อนผลเพื่อให้ผู้เรียนปรับปรุงความสามารถหรือการปฏิบัติได้ตลอดเวลา

¹ กรรมการภายนอกของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

จุดมุ่งหมายของการประเมินของบุคลากร กลุ่มต่าง ๆ

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน
เพื่อการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ มีดังนี้

1. ผู้กำหนดและกำกับนโยบายใช้
การประเมินเพื่อ

1.1 กำกับ ติดตาม คุณภาพของ
การศึกษา

1.2 ให้รางวัลหรือยกเลิกการ
ปฏิบัติงาน

1.3 สนับสนุนและจัดปัจจัยเกื้อหนุน
ทั้งด้านบุคลากรและงบประมาณ รวมทั้งการจัด
สภาพแวดล้อม

1.4 ระบุผลที่เกิดขึ้นจากการใช้วิธี
การวัดและประเมินตามที่กำหนด

2. ผู้บริหาร ใช้การประเมินเพื่อ

2.1 ชี้แจงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา

2.2 กำหนดลำดับการดำเนินการ

2.3 วางแผนการดำเนินการและ
การประเมิน

3. ครู อาจารย์ ใช้การประเมินร่วม
กับผู้บริหารเพื่อให้ได้ข้อตกลงในการดำเนิน
การเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้โดย

3.1 กำหนดวิธีการประเมินเพื่อ
วินิจฉัยผู้เรียน

3.2 กำกับ ดูแล ติดตาม ความ
ก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.3 ประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง
และเป็นระบบ

3.4 จัดให้มีการตรวจสอบความ
รอบรู้และเสียงสะท้อนจากผู้เรียน

3.5 นำผลการประเมินไปใช้ในการ
ตัดสินใจหรือจัดการการให้แรงจูงใจและ
การเรียนรู้เพิ่มเติม

4. พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้เรียน ร่วมกัน

ใช้การประเมินเพื่อ

4.1 ตรวจสอบความมีส่วนร่วมใน
การดำเนินการของโรงเรียน

4.2 แสดงจุดเด่นและจุดที่ควร
พัฒนาของโรงเรียน ผู้เรียนและปัจจัยอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้อง

4.3 แสดงความสำเร็จของการ
ดำเนินการตามเป้าหมายและแผนงานของ
โรงเรียน

4.4 ระบุและบ่งชี้ประเด็นอื่น ๆ ที่
โรงเรียนควรดำเนินการ

ลักษณะของการประเมินผลที่ดี

ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลที่ดีจะ
ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถตัดสินใจ
เปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการดำเนินการเพื่อ
การเรียนรู้ที่ดีขึ้น ครูผู้สอนจะต้องกำหนด
วิธีวัดและประเมินที่เชื่อถือได้ช่วยให้รู้จริงถึง
ความสามารถของผู้เรียนและยังทำนายต่อไป
ได้ว่าผู้เรียนควรจะได้รับการเรียนรู้แบบใดที่จะ
ทำให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น ข้อสอบข้อเขียนเพียง
อย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการประเมิน
ความสามารถของผู้เรียน การวัดและประเมิน
ภาคปฏิบัติและการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน
การประเมิน มีผลต่อการตัดสินใจความสามารถ
ของผู้เรียน นอกจากนั้นลักษณะอื่น ๆ ที่
แสดงถึงการวัดและประเมินผลที่ดีต้อง
ประกอบด้วย

1. สาระของการวัดและการประเมิน
ผลที่ครอบคลุมเนื้อหา

2. การประเมินที่มีทิศทางชัดเจนไม่ใช่
ข้อสอบหรือวิธีวัดที่คลุมเครือ

3. การทดสอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา
สาระและพฤติกรรมหรือผลการปฏิบัติงาน

4. วิธีการประเมินที่หลากหลายตาม

สภาพจริงที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้

5. ความคาดหวังที่กำหนดไว้สอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้
6. เวลาที่ใช้ในการวัดและประเมินผลเหมาะสมกับเป้าหมายของการประเมิน

เกณฑ์ที่ใช้สำหรับการประเมินผลการเรียนรู้

ผู้สอนหรือผู้ประเมินจำเป็นต้องมีเกณฑ์ที่ต้องคำนึงถึงลักษณะที่ดีในองค์ประกอบทั้ง 7 ด้านดังต่อไปนี้

ตาราง 1 องค์ประกอบของเกณฑ์และลักษณะของการประเมินที่ดี

องค์ประกอบของเกณฑ์	ลักษณะของการประเมินที่ดี
1. ความยุติธรรม	ต้องสามารถนำไปใช้กับกลุ่มผู้เรียนจากทุกวัฒนธรรมและภูมิหลังที่แตกต่างกัน
2. ผลที่เกิดขึ้น	ต้องทำให้ผู้เรียนรู้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามที่กำหนดหรือคาดหวังไว้ได้และการปรับปรุงที่ต้องมี
3. ความเชื่อมโยง	ต้องทำให้ผู้เรียนและผู้สอนทราบว่าต้องศึกษาอะไรอย่างไรในเรื่องต่อไป รวมทั้งได้เห็นว่าผู้เรียนจะนำความรู้ไปใช้ได้อย่างไร
4. ความซับซ้อน	ต้องแสดงผลของความสามารถของผู้เรียนแต่ละระดับอย่างชัดเจน
5. ความครอบคลุมและคุณภาพ	ต้องแสดงผลของความสามารถที่เรียนรู้ได้อย่างครอบคลุมตาม ที่กำหนดไว้ และชี้ให้เห็นคุณภาพของการเรียนรู้
6. ความหมาย	มีความหมายต่อผู้เรียนและแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนนำไปใช้ได้
7. ค่าใช้จ่ายและประสิทธิภาพ	มีค่าใช้จ่ายที่ลงทุนไปกับการประเมินที่ต้องแสดงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพของวิธีการที่ใช้

เนื่องจากการวัดประเมินผลที่ผ่านมาขึ้นอยู่กับการใช้ข้อทดสอบแบบเลือกตอบเป็นส่วนใหญ่ แม้ว่าการปฏิรูปการเรียนรู้และกระบวนการทัศน์ของการสอนแบบใหม่ทำให้ผู้สอนเข้าใจว่าต้องมีการใช้วิธีวัดและประเมินที่หลากหลายเพื่อประเมินความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน แต่ความเคยชินและความสะดวกประกอบกับข้อจำกัดในความสามารถที่จะคิดและสร้างแบบวัดชนิดอื่น ๆ ทำให้ข้อสอบแบบเลือกตอบยังมีใช้กันอยู่ตลอดมาและเป็นจำนวนมาก ผู้สอนจะเป็นผู้ที่ทราบดีที่สุดว่า จะใช้วิธีการวัดประเมินอย่างไรให้เหมาะสมที่สุด

ถ้าผู้สอนเริ่มจากการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเป้าหมายการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายวิธีการและหนทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายนั้น ๆ ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความหมายให้เข้าใจได้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้เรียนต้องมีโอกาสฝึกคิด ปฏิบัติ สะท้อนผลและแสวงหาวิธีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง การประเมินจึงต้องแสดงให้เห็นถึงจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง ความเชื่อมโยงของการนำไปใช้ ผลที่จะเกิดขึ้นว่าจะประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างไร

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ต้องเป็นการสอนแบบเป็นองค์รวม ไม่แยกส่วนจากกัน เรื่องที่สอนต้องเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน ได้แก่ การสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะภาษา ทักษะการคิดและทักษะของความรู้ที่กำหนดไว้ไปด้วยกัน โดยมีการวางแผนการประเมินอย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้

แนวโน้มที่สำคัญของการประเมิน

จากที่กล่าวข้างต้นแสดงว่าแนวโน้มของการประเมินต้องเปลี่ยนไปจากการใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบเพียงอย่างเดียวเป็นการใช้แบบวัดหลายชนิดที่จะช่วยประเมินความสามารถของผู้เรียนตามสภาพจริง ได้แก่ การใช้คำถามปลายเปิด การสอบภาคปฏิบัติ การนำเสนอหรือแสดงผลงาน การเขียนรายงาน การสร้างชิ้นงาน ฯลฯ และการรวบรวมผลงานที่สำคัญไว้ในแฟ้มแสดงผลงานก่อนที่ผู้สอนจะตัดสินใจวางแผนการวัดและประเมินผลเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้และวิธีสอน ขอให้ศึกษาแนวคิดตามที่กล่าวมาข้างต้นและจุดเน้นของการประเมินที่ได้รับอิทธิพลจากความเชื่อและความรู้ ความเข้าใจทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 จุดเน้นของการวัดและประเมินผลตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรมนิยม และสาระนิยมที่เน้นการสร้างสรรค์ความรู้นิยม

จุดเน้นของการวัดประเมินผล	ความเชื่อตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรมนิยม	ความเชื่อตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้สาระนิยม ที่เน้นการสร้างสรรค์ความรู้นิยม
1. ผู้เรียน	เป็นผู้รับความรู้และได้แสดงว่าเรียนรู้โดยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม	เป็นผู้ตื่นตัว สร้างความรู้โดยใช้กระบวนการคิด การแก้ปัญหาในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย
2. ขอบข่ายของการประเมินผล	มีข้อมูลที่ต้องประเมินที่แยกเป็นส่วน ๆ หรือทีละตอนเฉพาะเรื่อง	มีข้อมูลที่ต้องประเมินอยู่ในลักษณะขององค์รวมหรือบูรณาการเพื่อการนำไปใช้
3. ความเชื่อเกี่ยวกับการได้มาซึ่งความรู้	การสะสมความรู้ที่มาจากแต่ละส่วนหรือเป็นเรื่อง ๆ มาต่อกัน	การได้มาซึ่งความรู้เป็นการเชื่อมโยงจากความรู้เดิมและการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่เรียน รวมทั้งความสามารถที่นำความรู้นั้นไปใช้ได้

ตาราง 2 (ต่อ)

จุดเน้นของการวัดประเมินผล	ความเชื่อตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรมนิยม	ความเชื่อตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้สาระนิยม ที่เน้นการสร้างสรรคความรู้นิยม
4. จุดเน้นของการเรียนการสอน	การถ่ายทอดความรู้ให้มากที่สุดแก่ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้รับ	การให้ความสนใจในเรื่องของวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน แรงจูงใจ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้เรียน ตลอดจนการก่อให้เกิดการเรียนรู้โดยการเข้าใจอย่างมีความหมาย
5. ลักษณะของการประเมินผล	การใช้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และการใช้ข้อสอบข้อเขียนเป็นส่วนใหญ่	การประเมินตามสภาพจริงที่ใช้แบบวัดหลายชนิดตามสภาพของปัญหาบริบท และเป้าหมายของการเรียนรู้ เน้นความสามารถในการคิดระดับสูง ไม่มีคำตอบใดถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว ใช้มาตรฐานการเรียนรู้เป็นตัวตั้ง และให้เวลากับผู้เรียนในการสร้างความเข้าใจที่มีความหมายกับผู้เรียน และการนำเสนอความเข้าใจในรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
6. จำนวนความถี่หรือครั้งของการประเมิน	การประเมินโดยกำหนดเป็นตอน ๆ ระบุจำนวนครั้งแน่นอนโดยที่แต่ละครั้งเป็นลำดับต่อเนื่องกัน	การประเมินต่อเนื่อง สะสมให้เห็นเป็นภาพที่สะท้อนถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งหมดและเป็นไปตามสภาพจริง
7. ผู้รับการประเมิน	ประเมินผู้เรียนแต่ละคน	มีการประเมินแต่ละคนและการประเมินเป็นกลุ่ม
8. เรื่องที่ประเมิน	เป็นการประเมินเฉพาะเรื่องเฉพาะด้าน เฉพาะความสามารถที่ใช้ได้ อารมณ์ความสามารถด้านอื่น ๆ มาพิจารณา	มีการประเมินทุกด้านที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่มีศักยภาพหลายด้านประเมินทั้งการคิดและการปฏิบัติ แสดงออกได้เป็นความสามารถอย่างหลากหลาย
9. การใช้เทคโนโลยีในการประเมิน	ใช้สื่อช่วยในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลอื่น ๆ ที่จะทราบผลของการวัดและประเมิน	ใช้ช่วยในการออกแบบเครื่องมือวิธีการวัดและประเมิน ตลอดจน การวิเคราะห์ที่จะให้ได้ข้อมูลจากทุกด้านของผู้เรียน

ตารางข้างต้นแสดงเฉพาะจุดเน้นซึ่งต้องมีการอธิบายรายละเอียดในการนำไปปฏิบัติสำหรับผู้สอนที่มีความเชื่อตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรมนิยมและสาร์เนียมที่เน้นการสร้างสรรคความรู้นิยม ผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนโดยมีจุดมุ่งหมายว่าผลของการประเมินจะแสดงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ดังนั้นผู้เรียนจะมีส่วนร่วมตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และวิธีการประเมิน เพื่อที่จะประเมินความสามารถในการปฏิบัติ การคิด การสร้างชิ้นงาน ฯลฯ ของผู้เรียนให้เห็นองค์รวมของความสามารถทั้งหมด รวมทั้งการนำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาในสภาพจริง ให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ผู้สอนต้องมีการประเมินทั้งผลิตผลของความรู้ที่ผู้เรียนสร้างขึ้นกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการคิดการปฏิบัติและการลงความคิดเห็นด้วยตนเองรวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเพื่อนเพื่อได้ข้อตกลงขององค์ความรู้ที่สร้างขึ้นด้วยกัน

การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและการประเมินการสอนของผู้สอนดำเนินการไปด้วยกันอย่างเป็นระบบจะช่วยให้ผู้สอนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนตั้งแต่เบื้องต้นว่าจะดำเนินการสอนอย่างไรให้เหมาะสม นอกจากนั้นผู้สอนยังต้องประเมินเพื่อกำกับทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดเวลา ผลการประเมินจะช่วยให้ทั้งสองฝ่าย คือ ผู้เรียนและผู้สอนปรับเปลี่ยนเชื่อมโยงและจัดการให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องประเมินตนเองทั้งสองฝ่าย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ว่าการดำเนินการที่มีอยู่ได้ผลอย่างไร จะแก้ไขได้อย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนฝึกฝนการคิดอย่างรอบคอบ มีเหตุผล คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดสร้างสรรค์ และเกิดการเรียนรู้

แองเจโลและครอส(Angelo & Cross. 1993) ได้นำเสนอรูปแบบการประเมินที่มีแนวทางประกอบด้วยข้อตกลงเบื้องต้น 7 ข้อ ผู้สอนอาจนำไปใช้ในการวัดและประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกระดับของการศึกษาได้โดยทั้งนี้ต้องมีความเชื่อและความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติดังนี้

1. วิธีสอนที่เหมาะสมที่สุดคือการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพราะคุณภาพของการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของการสอน
2. ผู้สอนที่จะพัฒนาคุณภาพของการเรียนรู้ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้เฉพาะเจาะจงชัดเจนและเป็นที่เข้าใจของผู้เรียนมากที่สุด
3. ผู้สอนต้องให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนกำหนดเป้าหมายและ ได้รับข้อมูลจากการเรียนของตนเอง
4. วิธีประเมินผลที่จะช่วยทำให้การมีคุณภาพคือวิธีที่ผู้สอนเป็นผู้ออกแบบวางแผน และดำเนินการร่วมกับผู้เรียนโดยอาศัยข้อมูลจากผู้เรียน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
5. วิธีการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบสำหรับผู้เรียนจะทำให้บรรยากาศการเรียนรู้เป็นไปอย่างท้าทาย ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ที่จะพัฒนาการเรียนรู้
6. การประเมินผลเป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินไปสำหรับผู้สอนที่จะดำเนินการได้ด้วยตนเอง ถ้าหากผู้สอนตั้งใจและอุทิศตนให้การศึกษ เพื่อความรู้ความเข้าใจ มีการฝึกฝน สำหรับการนำไปใช้ จะทำให้ประเมินการสอนและการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบได้

7. ผู้สอนสามารถดำเนินการประเมิน โดยทำงานร่วมกับผู้สอนคนอื่น ๆ และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ตลอดเวลาโดยผู้สอนใช้ความพยายาม ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างจริงจัง

แม้ว่าแองเจโลและครอส จะแสดงแนวทางที่บอกว่าผู้สอนจะประเมินการเรียนรู้ โดยไม่ต้องมีการฝึกฝนพิเศษ แต่การประเมินผลต้องมีหลักการที่ผู้สอนต้องเรียนรู้ ในที่นี้ผู้เขียนจึงขอแสดงและนำเสนอแนวทางที่เป็นหลักการของการประเมินมาแสดงไว้อีก 7 ข้อดังที่สติกกิน (Stiggins. 1997) ได้นำเสนอไว้ ซึ่งอาจนำไปใช้ในเรื่องการประเมินในทุกระดับการศึกษา ดังนี้

1. การประเมินที่เหมาะสมต้องเกิดจากความเข้าใจที่ชัดเจนและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
2. การประเมินการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การตัดสินคุณภาพของการสอน
3. ผู้เรียนเป็นคนที่มีส่วนในการประเมินและนำผลการประเมินไปใช้ได้
4. การตั้งเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญของการประเมิน ดังนั้นเป้าหมายต้องชัดเจน
5. การประเมินที่ดีต้องมีคุณภาพสูง มีหลักการและความเที่ยงตรงที่เชื่อถือได้
6. การประเมินเป็นสิ่งที่แต่ละคนต้องมีความเข้าใจและนำไปใช้เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้และการเรียนการสอน
7. การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนที่ขาดไม่ได้

ข้อเสนอแนะข้างต้นอาจนำไปใช้เป็นหลักการในการประเมินได้ แต่ผู้สอนและนักการศึกษาควรจะต้องมีวิธีการที่ชัดเจนและใช้จริงได้ ดังนั้นจึงขอเพิ่มเติมหลักการ

ของการประเมินการเรียนรู้ในตอนต่อไปเพื่อเป็นแนวทางในการประเมิน ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องพิจารณานำไปใช้ได้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง

หลักการของการประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง

การประเมินที่ดีต้องมีการวางแผนเตรียมการพร้อมกันกับการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการเรียนรู้ รวมทั้งกิจกรรมสำหรับผู้เรียน สภาพแวดล้อมและ/หรือบริบทในการเรียนรู้ด้วย นอกจากนั้นการประเมินที่ดีจะต้องใช้เครื่องมือวัดที่เหมาะสมและหลากหลายเพื่อให้ได้ผลการประเมินที่ถูกต้อง ครบคลุมและเป็นไปตามสภาพที่เกิดขึ้นจริง

การประเมินผู้เรียนถือเป็นงานชิ้นสำคัญของความพยายามที่จะปรับปรุงการศึกษาในหลาย ๆ ด้าน การเปลี่ยนแปลงในด้านการประเมินจะช่วยให้ผู้สอนเกิดการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงวิธีการสอน การปฏิรูปด้านการประเมินเป็นวิถีทางในการกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมมากขึ้นสำหรับผู้เรียน มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากร กระตุ้นให้เกิดการปฏิรูปหลักสูตร ปรับปรุงการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอนกับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นผู้ที่มิเพียง ทักษะพื้นฐานและความสามารถขั้นต่ำในการวัดและประเมินผล จึงไม่เพียงพออีกต่อไปที่จะจัดการเรียนการสอนได้ตามเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ ผู้สอนต้องมองเห็นความสัมพันธ์อย่างมากระหว่างทักษะที่ผู้เรียนเรียนรู้ในสถานศึกษาและทักษะที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว โดยสร้างความคาดหวังให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะความสามารถที่จะใช้ในชีวิตจริงที่เรียกว่า สถานการณ์จริง ให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถ

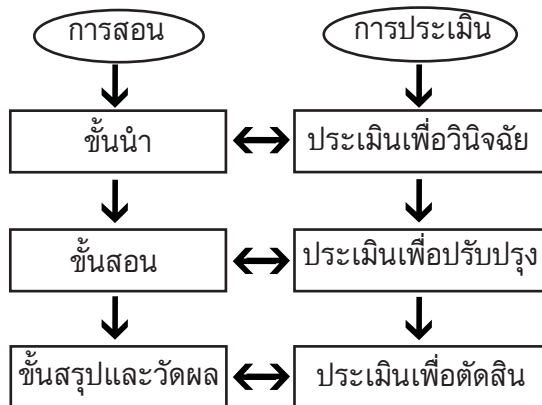

แสดงออกถึงความสามารถของตนเอง การประเมิน
แนวใหม่ มุ่งประเมินผลการปฏิบัติของผู้เรียน
มากกว่าการใช้แบบทดสอบมาตรฐานเพียง
อย่างเดียว นอกจากนั้นคุณธรรมจริยธรรม
เป็นประเด็นหนึ่งที่จะต้องเสริมสร้างให้กับ
ผู้เรียนโดยมีการประเมินไปพร้อมกัน เป้าหมาย
ของการประเมินจึงควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

เป้าหมายของการประเมิน

1. การประเมินจะต้องสอดคล้องกับ
เป้าหมายของการสอนและสะท้อนให้เห็นผล
ของการสอนที่ดี
2. การเลือกเครื่องมือสำหรับการ
ประเมิน จะขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่จะนำมา
ประเมินและการใช้ผลจากการประเมิน
3. การเปลี่ยนแปลงในการสอนและ
การเรียนรู้ที่อ้างอิงการวิจัย จะสะท้อนให้เห็นผล
ของการประเมินที่ช่วยให้ทราบผลการเรียนรู้
ที่แท้จริงของผู้เรียน

ดังนั้นจึงต้องมีการประเมินทุกระยะ
ในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้เพื่อให้
เป็นไปตามเป้าหมายตามภาพประกอบดังนี้
(กิ่งฟ้า สันธวัช. 2545)

ภาพประกอบ 1 การประเมินทุกระยะของ
การจัดการเรียนรู้

การเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning)

การที่จะเข้าใจในเรื่องการประเมิน
การเรียนรู้ได้นั้น ผู้ประเมินต้องมีความเข้าใจ
ในวิธีการเรียนรู้ของผู้ถูกประเมินก่อน ตามแนวคิด
ของการสร้างสรรค์ความรู้ นิยม ซึ่งเป็น
แนวคิดที่ก่อให้เกิดการจัดสภาพการเรียนการ
สอนเพื่อการเรียนรู้ตามสภาพจริง ลักษณะสำคัญ
ของการสร้างสรรค์ความรู้ นิยมที่เกี่ยวข้องกับ
การเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการประเมินมีดังนี้

**“การสร้างสรรค์ความรู้ นิยมเป็นการ
เรียนรู้ที่ผู้เรียนใช้ประสบการณ์ของตนเองใน
การสร้าง ความเข้าใจที่มีความหมายต่อ
ตนเองมากกว่าการทำความเข้าใจโดยผู้สอน
เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ที่สำเร็จรูปแล้ว”**

นอกจากนี้ แกสเซอร์เฟล (อ้างถึงใน
Steffe & Gale. 1995 : 3-16) ได้นำเสนอ
หลักการและแนวคิดที่สำคัญของการประเมิน
การเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้โดยการรับรู้และ
ทำความเข้าใจกับความรู้ด้วยตนเอง ไม่ใช่
รับจากการบอกของครูเท่านั้น
2. โครงสร้างของความรู้และการได้มา
ซึ่งความรู้เป็นสิ่งสำคัญ
3. ความเป็นจริงของสิ่งต่าง ๆ ที่
เรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับบริบทของชีวิตจริง
ไม่แยกโดดเดี่ยวจากกัน
4. ความรู้ปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทที่
ผู้เรียนสร้างขึ้นและพิสูจน์ว่าเป็นจริง
5. ความรู้เกิดจากการปฏิบัติโดยใช้ทั้ง
ความคิดและการกระทำ
6. การเรียนรู้มีโน้มนำแบบแผนและ
วิธีที่เป็นระบบ

7. การเรียนรู้ไม่ใช่การมีปฏิริยาตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือปรากฏการณ์เท่านั้น

8. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ใช้การปรับตัว การสร้างมโนคติ การสะท้อนผล การปฏิบัติ หรือการย้อนคิดเชิงประเมิน และการคิดเชิงนามธรรม

9. แรงจูงใจไม่ได้เกิดจากการเสริมแรงเท่านั้น แต่เกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงในการใช้ความคิดและการกระทำเพื่อแก้ปัญหา และมีความสุขในการมองเห็นปัญหา หาทางแก้ปัญหาได้

10. ผู้สอนจะต้องรับฟังผู้เรียนเพื่อแปลความหมายในสิ่งที่ผู้เรียนกระทำและกล่าวถึงในการแก้ปัญหาเพื่อที่จะสร้างรูปแบบของการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

ลักษณะดังกล่าวทำให้การจัดการเรียนการสอนเปลี่ยนไปเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพราะผู้เรียนจะต้องสร้างสรรค์ความรู้โดยมีประสบการณ์ตรงทั้งด้านกายภาพ และด้านความคิดเพื่อให้ได้ความรู้ตามกระบวนการที่เรียกว่า “การสร้างสรค์ความรู้อย่างตื่นตัว” ดังนั้นลักษณะ

สำคัญของการเรียนรู้ตามแนวการสร้างสรค์ความรู้นิยมเป็นดังนี้

1. ผู้เรียนต้องสรค์สร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง

2. การเรียนรู้เรื่องใหม่ขึ้นอยู่กับการประสบการณ์และความรู้เดิมของผู้เรียน

3. การเรียนรู้จะต้องอาศัยประสบการณ์ทางสังคมของผู้เรียน

4. การเรียนรู้อย่างมีความหมายจะเกิดขึ้นได้ด้วยการให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงที่มีในชีวิตจริงและนำไปใช้ได้ที่เราเรียกว่า กิจกรรมและการเรียนรู้ตามสภาพจริง

การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเป็นเกณฑ์เบื้องต้นของกิจกรรมทางการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกผูกพัน สนุกสนาน ชอบใจ และยอมรับในความท้าทาย นำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดการคิด ดังนั้นการวางแผนการสอนจึงต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและใช้กิจกรรมที่เป็นไปตามสภาพจริงที่ต้องมีลักษณะสำคัญจากแนวคิดการสร้างสรค์ความรู้นิยม ดังนี้

ตาราง 3 องค์ประกอบและหลักการหรือลักษณะของการวางแผนตามแนวคิดของสรค์สร้างสรค์ความรู้นิยม

องค์ประกอบของการวางแผน	หลักการและ/หรือลักษณะ
1. จุดประสงค์และเป้าหมาย	- เน้นเรื่องที่เป็นความจริง ใกล้ตัว
2. การจัดกิจกรรม	- ใช้ของจริง สภาพจริง ที่นำไปใช้ได้ - ใช้วิธีการหลากหลายในการนำเสนอบทเรียนที่มีความหมายต่อผู้เรียน (ที่มีความแตกต่างกัน)
3. การประเมินความเข้าใจที่มีมาก่อน	- ความเข้าใจที่มีอยู่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่โดยการเชื่อมโยงกัน

ตาราง 3 (ต่อ)

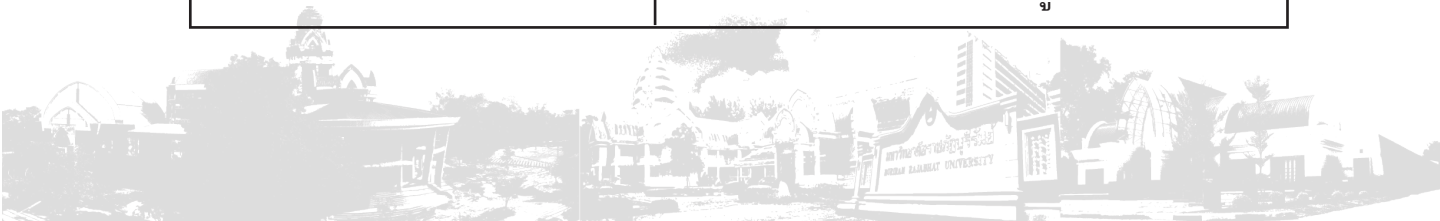
องค์ประกอบของการวางแผน	หลักการและ/หรือลักษณะ
4. การวางแผนให้มีปฏิสัมพันธ์	- การเรียนรู้เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้สอนและผู้เรียนด้วยกัน
5. การวางแผนสภาพแวดล้อมและการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนรู้	- ก่อให้เกิดแรงจูงใจและการเรียนรู้ สำหรับการใช้อารมณ์และสติปัญญาของผู้เรียน - มีบริบทที่สนับสนุนและเกื้อกูลช่วยให้เกิดการเรียนรู้ - มีสื่อและเทคโนโลยีที่ช่วยในการเรียนรู้ได้หลายทาง
6. การวางแผนสำหรับการประเมิน	- เน้นความสามารถในการคิดและการนำไปประยุกต์ใช้ได้ของผู้เรียนในสภาพจริง

การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง

การประเมินตามสภาพจริงมีคำที่ใช้ร่วม ได้แก่ Alternative Assessment, Performance Assessment, Holistic Assessment และ Observation-based Assessment เป็นการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการวัดความสามารถในการคิดขั้นสูง คิดแก้ปัญหา ตัดสินใจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ฯลฯ วิธีการประเมินจึงแตกต่างไปจากการประเมินแบบเดิม ดังตาราง 4 (กิ่งฟ้า สันธวงษ์, 2545)

ตาราง 4 ข้อเปรียบเทียบระหว่างการประเมินแบบเดิมและการประเมินตามสภาพจริง

การประเมินแบบเดิม	การประเมินตามสภาพจริง
1. กำหนดเวลาแน่นอนโดยผู้สอน	1. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันกำหนดเวลา
2. ประเมินทักษะการคิดขั้นต่ำ	2. ประเมินทักษะการคิดขั้นสูง
3. เน้นการฝึกหัด ฝึกฝนเฉพาะส่วน	3. เน้นยุทธศาสตร์การคิด การคิดอย่างมี วิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์
4. มีมุมมองเฉพาะส่วน	4. มีมุมมองของส่วนร่วมทั้งหมด
5. ประเมินข้อเท็จจริง	5. ประเมินมโนคติ และองค์รวมของความรู้
6. เน้นความจำ	6. เน้นการคิด และกระบวนการ
7. มีวิธีหาคำตอบเพียงแบบเดียว	7. มีวิธีการที่จะได้มาซึ่งคำตอบหลากหลาย
8. สอนเพื่อสอบ	8. สอนตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

การประเมินตามสภาพจริงเป็นวิธีการประเมินที่แตกต่างไปจากการประเมินแบบเดิม โดยที่ในการสอนจะต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไม่ใช่บอกข้อมูลให้ผู้เรียนจดจำได้เท่านั้น ดังนั้นการประเมินจะเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณตามที่เคยปฏิบัติแบบเดิม เกณฑ์ในการตัดสินการประเมินตามสภาพจริงมีดังนี้

1. กิจกรรมหรืองานที่ใช้ในการประเมินต้องเป็นไปตามสภาพจริง
2. ผู้ถูกประเมินต้องใช้การตัดสินใจและความคิดริเริ่ม
3. มีสถานการณ์ที่ให้ผู้ถูกประเมินลงมือกระทำ
4. ยกตัวอย่างหรือมีสถานการณ์จำลองที่จะทดสอบจากสภาพจริง
5. ประเมินความสามารถของผู้เรียนในการใช้ความรู้ และทักษะที่จะจัดการกับงานที่ซับซ้อนอย่างได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ
6. เปิดโอกาสอย่างเหมาะสมให้กับผู้ที่จะฝึกซ้อม ฝึกหัด ปรึกษา แสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ และได้รับข้อมูลย้อนกลับเพื่อถ่วงถ่วงผลงานให้ดีขึ้น

ลักษณะทั้ง 6 ประการเป็นแนวทางที่ผู้สอนควรยึดเป็นหลักในการประเมินตามสภาพจริงโดยจะต้องใช้ทุกลักษณะรวมกันในการวางแผนการประเมิน

ลักษณะของผู้สอนที่ใช้การประเมินตามสภาพจริง

ผู้สอนที่จะใช้การประเมินสภาพจริงต้องมีความเชื่อพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้

1. เชื่อว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองได้

2. กระตุ้นผู้เรียนให้ยอมรับและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของทุกคน

3. ยอมรับและให้ผู้เรียนนำวิธีการเรียนรู้ของแต่ละคนมาใช้ในการเรียน

4. เน้นในเรื่องที่ผู้เรียนสามารถเรียนได้มากกว่าเรื่องที่เขารเรียนไม่ได้

5. เชื่อและเคารพในความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนว่าต่างก็มีศักยภาพส่วนบุคคล

6. สื่ออย่างมีความหมายกับผู้เรียนทุกคนเพื่อให้เห็นประโยชน์ของสิ่งที่เรียนรู้

ขั้นตอนของการดำเนินการประเมินตามสภาพจริง

ผู้สอนควรจะต้องเตรียมการที่จะวางแผนและดำเนินการเพื่อให้เกิดการประเมินตามสภาพจริงโดยต้องดำเนินการดังนี้

1. การวางแผนเป้าหมายและกรอบของการประเมิน
2. การทำความเข้าใจกับผู้เรียน
3. การศึกษาความรู้เดิมของผู้เรียนและเนื้อหาที่จะสอนอย่างลึกซึ้ง
4. การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้
5. การกำหนดวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดที่ชัดเจน
6. การบอกให้ผู้เรียนทราบและให้มีโอกาสวางแผนร่วมกับผู้สอน
7. การดำเนินการเพื่อให้มีการประเมินอย่างครอบคลุมและครบถ้วน มีทั้งการประเมินเพื่อวินิจฉัย การประเมินเพื่อดูความก้าวหน้า ตรวจสอบและการประเมินเพื่อตัดสินผล
8. การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนสม่ำเสมอและตามกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสม
9. การให้ผู้เรียนมีโอกาสสะท้อนผลความรู้ความเข้าใจ ความคิดและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

แนวทางสู่การปฏิบัติ

การนำการประเมินตามสภาพจริงไปสู่การปฏิบัติทำได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูอาจารย์ผู้ปกครองและผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเปลี่ยนแปลง
2. การพัฒนาเป้าหมายของการเรียนรู้ อาจทบทวนและปรับปรุงเป้าหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน
3. ครูอาจารย์ผู้สอนวิชาสอนวิชาเฉพาะในระดับต่าง ๆ ควรจะทบทวนและปรับปรุงผลการเรียนรู้ซึ่งเชื่อว่ามีผลสำคัญต่อผู้เรียนในการเรียนรู้และตัดสินใจเลือกผลการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงในการสอนรายวิชาหรือระดับชั้นต่าง ๆ
4. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กับมาตรฐานระดับชาติเพื่อให้แน่ใจว่ามีความครอบคลุมเพียงพอ
5. การออกแบบหลักสูตรและกลยุทธ์การสอนซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ตามที่กำหนด
6. การเลือกหรือออกแบบการประเมินซึ่งทำให้ทราบผลการเรียนรู้ที่ชัดเจน
7. ความสอดคล้องตรงกันของการประเมินกับเนื้อหาวิชาที่สอนและเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน
8. การวางแผนการประเมินให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน
9. การพิจารณาคุณภาพเชิงเทคนิคของการประเมินแนวใหม่ เมื่อมีการออกแบบหรือเลือกวิธีการประเมิน

เครื่องมือประเมินแนวใหม่

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริงในแต่ละด้านของพฤติกรรมการเรียนรู้

ตาราง 5 ตัวอย่างวิธีการและเครื่องมือประเมินแนวใหม่

ประเด็นที่ต้องประเมิน	ตัวอย่างวิธีการและเครื่องมือที่ใช้
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ - ผู้เรียนแต่ละคนได้เรียนรู้อะไรบ้าง - ระดับความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนแต่ละคนเป็นอย่างไร - ผู้เรียนอยากเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมอีกบ้าง - ผู้เรียนแต่ละคนควรได้รับการสอนซ่อมเสริมเรื่องอะไรบ้าง	1. การถามทั้งเชิงปรนัยและอัตนัย 2. การแสดงแผนผังมโนคติ หรือแผนผังความคิด 3. การแสดงตัวอย่างผลงานการเรียนรู้ 4. การจดบันทึกข้อมูลความรู้ในชั้นเรียนและการสรุปผลการเรียนรู้แต่ละสัปดาห์หรือเดือน 5. การใช้ชุดคำถามแบบปลายเปิด 6. การบันทึกเรื่องราวที่ผู้เรียนสนใจเป็นพิเศษ 7. การเติมคำ กลุ่มคำ หรือข้อความ

ตาราง 5 (ต่อ)

ประเด็นที่ต้องประเมิน	ตัวอย่างวิธีการและเครื่องมือที่ใช้
2. ด้านการคิด ผู้เรียนแต่ละคนควรมีความสามารถในการคิดเพื่อแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล มีวิจารณ์ญาณโดยได้มีโอกาสพัฒนา	8. การสนทนาร่วมกันในชั้นเรียนและการจัดทำแผนภูมิสรุปความรู้ 9. การสัมภาษณ์ผู้เรียนแต่ละคน 10. การใช้แบบสอบถาม
- การคิดวิเคราะห์ - การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ - การคิดสร้างสรรค์ - การสังเกต - การสื่อสาร - ฯลฯ	1. การสัมภาษณ์พูดคุยสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ 2. แบบสังเกตอย่างไม่เป็นทางการ 3. แบบบันทึกเป็นข้อเขียนก่อนและหลังการสอน 4. แบบทดสอบสามารถในการคิด 5. รายการตรวจสอบความเข้าใจ ความถูกต้องของข้อมูลความรู้ 6. แบบประเมินตนเองของผู้เรียน 7. แบบทดสอบมาตรฐาน 8. สมุดบันทึกการเรียนรู้
3. ด้านทักษะการเคลื่อนไหวและการปฏิบัติ	1. แบบสังเกต 2. แบบประเมินตามรายการที่ต้องปฏิบัติ 3. แบบประเมินตนเองของผู้เรียน 4. แบบทดสอบ 5. แบบทดสอบภาคปฏิบัติ 6. แบบประเมินความสามารถการใช้ทักษะ
4. ด้านค่านิยมและเจตคติของผู้เรียน (Value and Attitude) ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านค่านิยมและเจตคติต่อการเรียนรู้ในด้านใดบ้างและแสดงออกด้วยพฤติกรรมหรือวิธีการอย่างไร	1. กิจกรรมผู้เรียนและการแสดงออกในด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ 2. ผลงานที่เก็บรวบรวมและบันทึกการเรียนรู้ตามที่ผู้เรียนสนใจ ผลการปฏิบัติจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3. การแสดงบทบาทสมมติ 4. การเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม การทำงานและการเรียนรู้ร่วมกัน 5. การวางแผนโครงการศึกษาค้นคว้าเรื่องที่นำเสนอ 6. การประชุมกลุ่ม

สรุป

การสอน การเรียนและการประเมิน เป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างสอดคล้องกัน ถ้าจะสอนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามสภาพจริง ผู้สอนต้องสอนและประเมินตามสภาพจริง การจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงต้องมี เหตุการณ์ตัวอย่าง ประสบการณ์และสื่อที่มี อยู่ในบริบทของความเป็นจริง ผู้เรียนต้องมี ปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกับผู้สอน กับสื่อต่าง ๆ ที่เอื้อให้เกิดการลงมือกระทำ ได้มีพัฒนาการ คิดในรูปแบบที่หลากหลาย โดยเน้นให้ผู้เรียน เป็นศูนย์กลางจากการใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ

ได้แก่ การอภิปรายกลุ่มย่อยแบบต่าง ๆ การเรียนรู้ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน การเรียนแบบผลัดกันสอน การสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ผู้สอนจะต้อง แสดงบทบาทที่เหมาะสมเพื่อเอื้อให้ผู้เรียนได้ เรียนตามความถนัด ความสนใจและความ สามารถโดยมีเรื่องหรือหัวข้อที่เรียนในลักษณะ ของการบูรณาการเนื้อหาให้สัมพันธ์กับชีวิต จริง ผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริง ผู้สอน จะต้องประเมินผู้เรียนโดยดูจากความก้าวหน้า ของการเรียนรู้ เพื่อกำกับ ติดตามและแก้ไข ปรับปรุงทั้งการเรียนและการสอนให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กึ่งฟ้า สันฐานงษ์. (2545). การประเมินการเรียนการสอนตามสภาพจริง. **ปฏิบัติการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : หลักการสู่ปฏิบัติ** ใน เจียมศักดิ์ ตรีศิริรัตน์ และคนอื่น ๆ (บรรณาธิการ). หน้า 134-143. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังน่านาวิทยา.
- _____. (2550). การสอนเพื่อพัฒนาการคิดและการเรียนรู้. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Angelo, T. A. (1991). **Ten Easy Pieces : Assessing Higher Learning in Four Dimensions. New Directions for Teaching and Learning.** in (No. 46 Classroom Research : Early Lessons from Success) ; p.17-31.
- Angelo, T. A. & K. P. Cross. (1993). **Classroom Assessment Techniques : A Handbook for College Teachers.** 2nd ed. San Francisco : Jossey Bass.
- Stiggins, R. J. (1997). **Student-Centered Classroom Assessment.** 2nd ed. Upper Saddle River, New Jersey : Prentice-Hall.
- Steffe, L. & J. Gale. (1995). **Constructivism in Education.** New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates.
- von Glasersfeld, E. (1995). **A Constructivist Approach to Teaching.** In L. Steffe & J. Gale (Eds.). Constructivism in Education, New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates ; p.3-16.

